

ГОЛЛОВЕЙ

— **О**го, там вішатимуть? — збуджено спитав хлопчик-газетяр, не звертаючись ні до кого конкретно. Невисокий малий — йому було тільки тринадцять — аж підскакував, намагаючись розгледіти, що саме створило атмосферу водевільчика. Світало, небо щойно почало світлішати, але перед брамою в'язниці Голловей вже зібрався строкатий гурт. Одна половина юрми встала вдосвіта, а друга, схоже, й не лягала.

Багато хто прийшов у вечірньому вбранні — чоловіки стояли у смокінгах чи сюртуках і білих краватках, жінки тремтіли в легких шовкових сукнях з відкритою спиною, накинувши на плечі хутрянні боа. Від них віяло задушливими міазмами спиртного, парфумів і тютюну. «Великі цабе», — подумав хлопець. Він ще здивувався, чого це вони не гребують товариством ліхтарників, молочарів і робітників ранкової зміни, не кажучи про неминучих бешкетників і роззяв, які злітаються на кожне видовисько, навіть якщо й не здогадуються, що там буде. Сам хлопець не зараховував себе до цієї когорти. Він — лише допитливий спостерігач за шаленством нашого світу.

— То що, вішатимуть? — перепитав він і шарпнув за рукав найближчого жевжика — дебелого рум'яного чоловіка з ядуchoю сигарою в зубах і відкоркованою пляшкою шампанського в руках. Увечері той, певно, вбрався бездоганно, але тепер на білому накрохмаленому жилеті темніли плями і бризки від їжі, по блискучих шкіряних черевиках розмазалося блювотиння. Червона гвоздика у петлиці прив'яла після нічної гулянки й обвисла.

— Навпаки, милий друже, — проказав жевжик, доброзичливо хитнувшись. — Ми зібралися зі святкової okazji. Випускають Стару Матінку Кокер.

Хлопець подумав іще, що Стара Матінка Кокер — це наче героїня якогось дитячого віршика.

З іншого боку від нього жінка у бляклому габардиновому пальті підняла перед собою картонку, як щит. Хлопець витягнувши, аби прочитати, що на ній написано. Там було нашкрібано олівцем: «Дорібок праведного на життя, прибуток безбожного в гріх. Приповіді 10:16». Хлопець беззвучно поворушив губами, читаючи слова й навіть не намагаючись їх зрозуміти. Його десять років щотижня тягали в недільну школу, де всю балаканину про гріхи він старанно пропускав повз вуха.

— За ваше добре здоров'я, мем, — радісно промовив жевжик, підійняв пляшку шампанського до бляклої жінки й хильнув. Вона суворо зиркнула на нього й пробурмотіла щось про Содом і Гоморру.

Хлопець просочився в передні ряди, звідки було добре видно солідну браму, дерев'яну, із залізними цвяхами, — здавалося, їй місце в середньовічній фортеці, а не жіночій в'язниці. Якби таких хлопчаків зібралось троє і вони стали один одному на плечі, мов китайські акробати (він таке бачив колись на іподромі), то верхній ледь-ледь дотягнувся б до вигнутого верху брами. Хлопцю здавалося, що Голловей оповиває романтична атмосфера. Він уявляв, що там, за товстими мурами, нидіють безпорадні красуні, які тільки й чекають, коли їх хтось урятує — передовсім, звісно, він.

Увічнити цю пам'ятну нагоду прийшов фотограф з «Емпайр Ньюз» — про його зв'язок з газетою сповіщала картка, хвацько заткнута за стрічку капелюха. Хлопець одразу відчув із ним певну спорідненість — урешті, вони обидва працюють у новинах. Фотограф зробив груповий портрет гурту «кралечок». Хлопець знав про таких дівчат, бо не стримувався від того, щоб погортати «Татлер» і «Байстендер», які щотижня розпихав у поштові скриньки.

Кралечки — зазвичай їх у цьому районі не зустріти — позували перед брамою в'язниці. Трьом із них, схоже, було трохи

за двадцять; вони куталися в пишні хутрянні шубки, рятуючись від ранкової прохолоди. На четвертій, надто юній як для кралечки, було повстяне шкільне пальто. Усі четверо завмирили в елегантних позах, як для журналу мод. Схоже, вони були знайомі із захопленим поглядом фотокамери. Хлопець одразу в них заховався. Він легко закохувався в жіночі форми.

Фотограф витягнув з кишені блокнот і записав імена кралечок, щоб наступного дня правильно підписати їх у газеті. Редактор фотографій у Неллі Кокер під каблучком. Напевно, вона про нього щось знає, гадав фотограф.

— Агов! — гукнув він комусь у натовпі. — Ремзі, ходи-но сюди, до сестер!

З'явився юнак, влився в гурт. Він начебто не хотів позувати, але покірно вишкірився під спалах камери.

А тоді у великій брамі без жодних фанфар прочинилися маленькі дверцята, і з них вийшла невисока жінка, закліпала від світла свободи. Було в ній щось совине. Натовп — переважно святково вдягнені жевжики — зааплодував, заволав «Молодець, подруго» і «Вітаємо на волі, Неллі», хоча хлопець також почув крик «Єзавель» десь із середини натовпу. Мабуть, то кричала дамочка у бляклому габардиновому пальті.

Неллі Кокер виявилася ні риба ні м'ясо — не такою хлопець уявляв Єзавель. Їй тицьнули в руки гігантський букет білих лілій і рожевих троянд — вона видавалася проти нього малесенькою та миршавою. Одна з кралечок принесла довгу шубу й накинула на звільнену жінку, ніби намагалася загасити вогонь. Колись давно, коли маленька сестра хлопця-газетяра впала в камін і її сукенка загорілася, їхня мати зробила так само. І мама, й донька вижили, тільки шрами лишилися на згадку.

Кралечки з'юрмилися навколо жінки, обійняли її й розцілували. Хлопець-газетяр дійшов висновку, що вона — їхня мама. Наймолодша щосили пригорнулася до матері. «Переграє», — подумав хлопець. Він був справжнім знавцем театрального мистецтва, бо його маршрут пролягав повз усі театри Вест-Енду. Капельдинер театру Палац, життєрадісний ветеран Соммської битви, безплатно запускав його на гальорку під час денних

вистав. Хлопець уже п'ять разів передивився «Ні-ні, Нанетт» і просто-таки закохався в Бінні Гейл — блискучу зірку вистави. Вивчив усі слова до «Чаювання на двох» і «Хочу бути щасливим» та радо заспівав би, якби тільки його запросили. Була у виставі одна сцена, коли хор і Бінні (хлопець вирішив, що бачить її достатньо часто, аби дозволити собі таку фамільярність) виходили на сцену в купальниках. Це було захопливо і скандально, у нього щоразу очі лізли на лоба.

Гнітило тільки те, що в обмін за безплатний вхід доводилося вислуховувати нескінченні спогади капельдинера про війну й розглядати його рани — достатньо серйозні, щоб його комісували, але недостатньо, щоб він залишився калікою. Коли почалася війна, хлопець був один рік, тому вона, як і гріх, ще залишалася для нього незбагненою.

Ремзі, молодшому сину Неллі, наказали забрати в матері важкий букет. Так його фотограф і зафіксував: з квіточками, схожим на знічену наречену. Його сестри (та й він сам) роздратувалися, коли наступного ранку побачили в газеті саме цю фотографію із заголовком «Син Неллі Кокер, скандальної власниці нічних клубів у Сохо, вітає матір біля виходу з в'язниці». Ремзі мріяв здобути славу самотужки, а не перебувати в тіні знаменитої матері. Від квітів він розічхався стрімкою канонадою апчхи-апчхи-апчхи, і газетяр почув, як Неллі огризається:

— Та ну тебе, Ремзі, зберися нарешті.

Мама газетяра говорила так само.

— Ходімо, Ма, — озвався хтось із її почту. — Ходімо додому.

— Ні, — рішуче відрекла Неллі Кокер. — Краще в «Аметист».

Відсвяткуймо.

Вона, як стерновий, одразу стала за штурвал.

Юрма почала розвіюватися, тож хлопець-газетяр теж рушив у дорогу в піднесеному настрої, адже став свідком історичної події. Йому раптом згадалося, що зранечку він захомячив яблучко — старе, зморщене. Витягнув його з кишені й захрумтів, як кінь. Яблуко виявилось дивовижно солодким.

Жевжик із сигарою зауважив його і спитав:

— Ну і спектакль, еге ж?

Спитав серйозно, ніби й справді цікавився його думкою, а тоді доброзичливо поплескав по голові та вручив шестипенсовик. Хлопець зрадів і пішов геть, пританцьовуючи.

За якийсь час він почув, як хтось у натовпі заволав:

— Злодій!

Так можна було сказати чи не про кожного з них, окрім, можливо, чоловіка, який споглядав усе з відстані — із заднього сидіння неприкметної машини. То був головний інспектор-детектив Джон Фробішер — «Фробішер з Ярду», як його охрестили в журналі «Джон Булл», але не зовсім точно, бо його зараз приписали до відділка на Боу-стріт у Ковент-Гардені в надії, що він там «усе перетрусить». Усі знали, що там процвітає корупція, от йому й доручили познаходити в тій череді паршивих овець.

У «Джоні Буллі» Фробішеру недавно замовили цикл статей про його досвід у поліції, який згодом можна буде укласти у книжку. Назвати детектива самозакоханим було б великим перебільшенням, але від пропозиції він ожив. Він здавна кохався у книжках, тому його захопив новий літературний виклик. Щоправда, згодом його здолали сумніви. Він запропонував назву «Коли на Лондон спадає півтьма», але в журналі сказали, що їм більше до вподоби «Ночі на квадратній милі гріхів». Він і сам не зрозумів, чому здивувався, адже тепер усі жовті газетки рясніють масними оповідками про іноземців, які спокушають жінок і штовхають на ті чи інші гріхи, хоча в реальності жінкам найбільше загрожувало те, що хтось посеред білого дня вирве з їхніх рук сумку.

Статей ще не надрукували, але щоразу, коли він подавав рукопис, у «Джоні Буллі» просили додати перчинки, скандалу. Проте таке було не у Фробішевої вдачі. Він — чоловік тверезий, хоч і не позбавлений глибини та почуття гумору. Щоправда, у лондонській поліції нечасто поставала потреба у глибині чи гуморі.

Фробішер знічев'я приглядався до кількох жінок, які просувалися натовпом і вправно спустошували кишені. Він упізнав

дрібних шісток із жіночої банди «Сорок злодійок», але така дрібна рибка його зараз не цікавила.

Підїхала пара кремово-чорних бентлі (одне авто власне, а друге — орендоване для враження), клан Кокерів розсївся по машинах і поїхав геть, махаючи публіці, як королївська родина. Злочини оплачуються добре, боротьба зі злочинністю — ні. Фробішер спробував придушити заздрість, що здійнялася в душі, коли він побачив бентлі, аж клубок підступив до законслухняного горла. Детектив саме намагався придбати автівку — скромний і непоказний остін-севен, пересїчного трудягу зі світу машин.

Фробішер збирався розвалити картковий будиночок кримінальної імперії Кокерів. Тїньове життя Лондона з усім його брудом і блиском розгорталося в нічних клубах, особливо в «Аметисті» — яскравому діаманті в серці нічного життя Сохо. Фробішера обурювала не аморальність, танці, спиртне й навіть не наркотики. Останньою краплею стали дівчата. В Лондоні почали зникати дівчата. За останні кілька тижнів пропало щонайменше п'ятеро, і це тільки ті, про кого він дізнався. Куди вони подїлися? Він підозрював, що дівчата заходили у клуби Сохо й більше їх ніхто не бачив.

Він обернувся до жінки, яка сидїла біля нього на задньому сидїнні непомітної машини, і спитав:

— Усіх роздивилися, міс Келлінг? Як думаєте, зможете виконати моє прохання?

— Безперечно, інспекторе, — відповіла Гвендолін.

КОРОЛЕВА КЛУБІВ

В «Аметисті» головний бармен Фредді Бассетт саме подав Неллі черговий гігантський квітковий дар.

— З поверненням додому, місис Кокер, — промовив він. Бассетт не розкидався іменем Неллі й не опускався до фамільярності. Він дотримувався стандартів. Недарма свого часу пройшов вишкіл у готелі «Ріц», хоча й утратив ту посаду через прикрий інцидент за участі двох покоївок у комірчині для білизни.

— Решту самі можете увявити, — сказав він Неллі, коли подавався на роботу в «Аметисті».

— Краще не увялятиму, — відповіла вона.

Насправді Неллі не любила квітів, бо вважала їх надто вишуканими. Як на неї, квітам місце лише на весіллях і похоронах, до того ж не її, красно дякую. Вона хотіла покинути цей світ так само, як прийшла в нього: без зайвих прикрас, навіть без жодної ромашечки.

Краще б їй замість квітів подарували солодощі з «Мезон Берто» — кондитерської за рогом, на Грік-стріт: шоколадні еклери чи ромові баби, а в ідеалі — і те, й те. Вона була страшенною ласункою — викохала смак до солодощів ще на цукерках свого шотландського дитинства: кислих сливках і карамельках. Тому у в'язниці її ніщо так не діяло, як їжа. Коли доньки навідували її в Голловеї, то приносили льодники. Відбуваючи свій термін, Неллі багато думала про реформування в'язниць, і список її побажань очолювало те, щоб ув'язненим щотижня видавали солодощі на два пенси — бажано зефір і кокосове морозиво.

Коли вона переступила поріг Голловею шість місяців тому, команда «Аметисту» надіслала їй цілий ріг достатку, що гідно